

PEN NORWAY

Türkiye Seçimleri:
İfade Özgürlüğünü
Gelecekte Ne Bekliyor?

**PEN Norveç'in, Demokrasi ve Atılım Partisi (DEVA)
Hukuk ve Adalet Politikaları Başkanı
Mustafa Yeneroğlu ile Röportajı**

Türkiye Seçimleri: İfade Özgürlüğünü Gelecekte Ne Bekliyor?

PEN Norveç olarak 2020 yılından bu yana Türkiye İddianame Projesi kapsamında Türkiye'de ifade özgürlüğü odaklı 25 ayrı iddianameyi inceledik ve Avrupa'nın farklı ülkelerinden uzman hukukçular eliyle bu iddianameler hakkında raporlar kaleme aldık. Ne yazık ki, bu çalışma iddianamelerin tamamının Türkiye'nin iç hukuku ve uluslararası hukuk kurallarına aykırı şekilde kaleme alındığını ortaya koydu.

Yine bu süre zarfında başta Gezi yargılaması olmak üzere, Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformuna karşı açılan kapatma davası, Şebnem Korur Fincancı yargılaması, Pınar Selek yargılaması, Sedef Kabaş yargılaması gibi birçok duruşmada da gözlemci olarak hazır bulunduk. Gezi yargılamasının son duruşmasında gözlerimizin önünde hak savunucusu meslektaşlarımızın tutuklanmasına da şahit olduk. Gerek yerinde gözlemlerimiz gerekse Türkiye'den her gün aldığımız haberler ne yazık ki ifade ve basın özgürlüğünün sistematik olarak ihlal edildiğini ortaya koymakta.

Türkiye'de 14 Mayıs tarihinde seçimler gerçekleşecek. Hem Cumhurbaşkanının hem de parlamentonun belirleneceği seçimler öncesi PEN Norveç olarak seçime girecek olan çok sayıda siyasi partinin temsilcisi ile röportajlar gerçekleştirerek onlarla Türkiye'de ifade ve basın özgürlüğü, hukukun üstünlüğü, adil yargılanma hakkı gibi konuları konuşma fırsatı bulduk. Ve elbette yine temsil ettikleri siyasi partinin geleceğe yönelik planlarını da kendilerine sorduk.

Bu röportaj serisi kapsamında Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul İl Başkanı Dr. Canan Kaftancıoğlu, Halkların Demokratik Partisi'nden milletvekili Av. Züleyha Gülüm, Türkiye İşçi Partisi milletvekili gazeteci Ahmet Şık ve İyi Parti Hukuk ve Adalet Politikaları Başkanı Bahadır Erdem ile yüzyüze röportaj gerçekleştirdik. Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Bülent Turan, Halkların Demokratik Partisi'nin eski eş başkanı tutuklu Selahattin Demirtaş, Demokrat Parti Genel Sekreteri Serhan Yücel, Demokrasi ve Atılım Partisi Hukuk ve Adalet Politikaları Başkanı Mustafa Yeneroğlu, Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı Muharrem Erkek, TİP İstanbul Milletvekili adayı Zeynep Esmeray Özadikti ve Saadet Partisi Hukuk İşleri Başkanı Bülent Kaya ile ise yazılı röportajlar gerçekleştirdik.

Görüşmelerin içeriği PEN Norveç tarafından hiçbir şekilde değiştirilmemiştir, ifade edilen görüşler münferit politikacılara aittir.

Türkiye'deki bu tarihi seçimlerin herkes için temel hak ve özgürlüklerin güçlendirilmesine vesile olmasını temenni ediyoruz.

*Caroline Stockford, PEN Norveç Türkiye Danışmanı
Şerife Ceren Uysal, PEN Norveç Türkiye Hukuk Danışmanı*

PEN Norveç'in, Demokrasi ve Atılım Partisi (DEVA) Hukuk ve Adalet Politikaları Başkanı Mustafa Yeneroğlu ile Röportajı

Türkiye'de ifade ve basın özgürlüğünün mevcut durumuna ilişkin bizim gözlemlerimiz çok endişe verici ancak bir milletvekili ve hukukçu olarak tabloyu sizin özetlemenizin önemli olduğunu düşünüyoruz. Türkiye'de bugün sizce ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğü haklarının varlığından söz edebilir miyiz?

Tablo elbette bizler için de çok endişe verici... Bilindiği üzere, Türkiye'de temel hak ve hürriyetlere ilişkin çok esaslı sorunlar var. Temel haklar ve bunlara ilişkin anayasal güvenceler, ülkemizde çok kolay bir şekilde yok sayılabiliyor, haklarını kullanmak isteyen kişiler idari ya da adli yaptırımlara maruz bırakılıyor.

Bu genel sorunu bir tarafa bırakırsak, ifade özgürlüğü ve basın özgürlüğü özelinde çok daha ciddi sorunlar olduğunu ve bunun da doğrudan demokrasimizi tehdit eder bir hal aldığını uzun bir zamandır hep birlikte müşahade ediyoruz. Yakın zamandaki gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda dahi ifade ve basın özgürlüklerinin nasıl yok edildiği kolaylıkla anlaşılıyor aslında.

- Adalet Bakanlığı istatistiklerine bakıyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ilk kez Cumhurbaşkanı seçildiği 2014 yılı ile 2021 yılları arasında Cumhurbaşkanı Hakaret Suçu kapsamında 194 bin 142 soruşturma, 44 bin 675 dava açıldığını görüyorsunuz.
- Meclis'in gündemine bakıyorsunuz, çok uzun bir süre kamuoyunda "Dezenformasyon Yasası" olarak anılan yasa tasarısı üzerindeki uğraşlar sonucunda "halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma suçu" adında belirsiz, hukuken korunan ifadeleri dahi kolaylıkla illegal kılabilen bir suçun ihdas edilmesine tanık oluyorsunuz.
- RTÜK'e verilen yetkilerle birlikte, bu kurumun hem internet hem de televizyon yayınları bakımından doğrudan bir baskı ve sansür aracı haline getirilmesi de yine aynı sistematik yaklaşımın uzantıdır.
- Anadolu Ajansı ve TRT gibi kamu kurumları adeta iktidar partilerinin basın bürosu gibi çalışmaktadır. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı adı altında kurulan ve çok büyük kamu kaynakları aktarılan kurum; basını kontrol altında tutma, dezenformasyon ve hükümetin siyasi propagandasını yapma amacına hizmet etmektedir.

Bu tablo esasında uluslararası kurum ve kuruluşların tespitlerinde de tüm açıklığıyla ortaya koyulmuştur. Örneğin, *Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü'nün* 2022 yılı raporuna göre Türkiye basın

“Dolayısıyla sorunuza net bir cevap vermek gerekirse, maalesef bugünkü tabloda ülkemizde ifade ve basın özgürlüklerinden söz etmek mümkün görünmüyor.”

özgürlüğünde 180 ülke arasında 149. sırada gelmektedir. Söz konusu raporun Türkiye kısmında, iktidarın medyaya yönelik baskıcı tutumundan ve hükümetin kendilerini eleştirenleri kriminalize ettiğinden bahsedilmektedir. İktidarın çoğulculuğu ortadan kaldırmak için mümkün olan tüm imkanları kullandığının vurgulandığı raporda “Yeni Türkiye”de internet sansürünün daha önce görülmemiş boyutlara ulaştığı belirtilmektedir. Benzer şekilde, Basın Konseyi’nin 2021 Raporunda ise işsiz kalan 12 binden fazla basın emekçisinin varlığı, gözaltına alınan, yargılanan ve mahkûm edilen gazeteciler, gazetecileri hedef alan polis şiddeti, habere ulaşımın kamu gücüyle engellenmesi, sokak eşkıyalarınca saldırıya uğrayan gazeteciler, ifade ve basın özgürlüğünün hiç olmadığı kadar kısıtlanması, halkın haber alma ve gerçekleri öğrenme hakkından mahrum bırakılması gibi konulara dikkat çekilmektedir. Rapora göre tüm bu baskı ve şiddet ortamı içerisinde gazetecilerin yüzde 78’i haber hazırlarken oto sansür uygulama zorunluluğu hissettiğini ifade etmektedir.

İfade ve basın özgürlüğüne yönelik baskıların geldiği boyutu ve bunun diğer Avrupa ülkeleri karşısındaki durumu ise en net şekilde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarından anlaşılmaktadır. AİHM istatistiklerine göre; 2019, 2020 ve 2021 yıllarında ifade özgürlüğüne ilişkin en çok ihlal kararı Türkiye hakkında verilmiştir. Geçtiğimiz aylarda açıklanan Bakanlar Komitesi Raporunda ise Türkiye’de en çok düşünce ve ifade özgürlüğü ile basın özgürlüğüne ilişkin AİHM kararlarının uygulanmadığı belirtiliyor. Bütün bunlar, bu konuda tam anlamıyla bir hakkın sistematik olarak yok sayılışının göstergeleridir.

Bütün bu hususlar, ifade ve basın özgürlükleri konusundaki endişelerin ne kadar haklı olduğunu göstermeye yetiyor. Haber alma özgürlüğünün, basın özgürlüğünün, toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin demokratik toplumun vazgeçilmez unsuru olması karşısında bu endişeler haliyle doğrudan kaygı verici olmaktadır. Dolayısıyla sorunuza net bir cevap vermek gerekirse, maalesef bugünkü tabloda ülkemizde ifade ve basın özgürlüklerinden söz etmek mümkün görünmüyor.

PEN Norveç olarak 2021 yılından bu yana Türkiye İddianame Projesi’ni yürütüyoruz ve bu çalışma kapsamında 2016 yılı sonrasında kaleme alınmış ve ifade özgürlüğü odaklı 25 iddianameyi ayrıntıları ile inceledik ve raporlaştırdık ve sizinle de paylaştık. Sonuç bizim açımızdan oldukça çarpıcıydı. Zira iddianamelerin tamamında iç hukuk kriterleri ve AİHS düzenlemelerinin göz ardı edildiğini gördük. Kişilerin ifade özgürlüklerinin hukuk yoluyla korunabilmesi ve iddianamelerin uluslararası hukuk standartlarına kavuşabilmesi için sizce neler yapılabilir? Raporlarımızı yazan hukukçuların tamamının tavsiyeleri arasında meslek içi eğitim de yer alıyordu. Bu konuda partinizin nasıl bir yaklaşımı söz konusu?

Evet, gerçekten de Türkiye İddianame Projesi kapsamında ele alınan iddianameler, süregelen ifade özgürlüğü ihlalleri bakımından sembolik değeri olan çarpıcı örnekler. Ne yazık ki, her geçen gün bunlara yenileri ekleniyor. Kişilerin ifadeleri dolayısıyla haklarında iddianame düzenlenmesi ya da mahkûmiyet kararı verilmesi gerçekten çok ölçsüz ve ağır hak ihlalleridir; bunlar sorunun derinliğini çok açık bir şekilde gösteriyor. Ancak şunu da not düşmek gerekir ki, ifade özgürlüğü bakımından asıl caydırıcı olan kişilerin sürekli soruşturma ve gözaltı tehdidi altında olması. Biraz daha açmak gerekirse, böyle bir dönemde dahi davaya dönüşmesi mümkün olmayan ifadelerle ilişkin olarak korkunç bir baskı bulunuyor, bu da büyük oranda kitlesel bir otosansüre yol açıyor.

“ Gerçekten de Türkiye İddianame Projesi kapsamında ele alınan iddianameler, süregelen ifade özgürlüğü ihlalleri bakımından sembolik değeri olan çarpıcı örnekler. Ne yazık ki, her geçen gün bunlara yenileri ekleniyor. ”

Dolayısıyla, ifade ve basın özgürlüklerinin hukuk yoluyla korunabilmesi için bu haklar üzerindeki ceza hukuku kılıcının tamamen kaldırılması gerekmektedir. Bunun da öncelikli gereği yargı bağımsızlığının tesis edilmesinden geçmektedir. İktidarın yargıyı kontrol altına alarak bir araç olarak kullandığı, Demokles'in kılıcını hakim ve savcılarının tepesinde tuttuğu bir ortamda ne yazık ki düşman hukuku uygulamalarını engelleyemeyiz.

Öte yandan ifade özgürlüğü açısından öngörülebilir olmayan, keyfiliğe imkân tanıyan ve bu hakkı ölçsüz şekilde sınırlandıran yasal düzenlemelerin de yeniden ele alınması gerekmektedir. Başta Türk Ceza Kanunu'nda ve Terörle Mücadele Kanunu'nda ifade özgürlüğüne yönelik anayasal güvenceler ve uluslararası standartlar ile bağdaşmayan çeşitli hükümler bulunmaktadır. DEVA Partisi olarak, Temel Haklar Eylem Planımızda bu konuya ayrıntılı olarak çalıştık ve somut çözüm önerilerimizi kamuoyu ile de paylaştık.

Şüphesiz bu noktada ilk anacağımız hüküm, Türk Ceza Kanunu'nun 299. maddesinde düzenlenen "*Cumhurbaşkanına hakaret suçu*"dur. AİHM, Vedat Şorli/Türkiye kararında bu hükmün kaldırılması ve Cumhurbaşkanına yönelik hakaretlerin diğer hakaret suçları gibi değerlendirilmesi gerektiğini belirtti; ama elbette bu kararın gereği yerine getirilmedi.

Cumhurbaşkanına hakaret suçu dışında, Türk Ceza Kanunu'nun 125. maddesinde düzenlenen hakaret suçu da ifade özgürlüğüne yönelik bir sınırlama teşkil etmektedir. Bilindiği gibi çağdaş demokrasilerde, hakaret teşkil eden eylemlerin suç olmaktan çıkarılarak tazminat gerektiren bir davranış olarak özel hukukta düzenlenmesi veya hapis cezası yerine idari para cezasının düzenlenmesi gibi yaklaşımlar öne çıkıyor. Biz, Eylem planımızda hakaret suçunu yeniden düzenleyerek hapis cezasını kaldırmayı öneriyoruz.

Benzer şekilde, TCK'nın 301. maddesinde düzenlenen "*Türk Milletini, Türkiye Cumhuriyeti Devletini, Devletin Kurum ve Organlarını Aşağılama Suçu*", 216. maddesinde düzenlenen "*Halkı kin ve düşmanlığa tahrik veya aşağılama*", Terörle Mücadele Kanunu'nun 6. ve 7. maddelerinde düzenlenen "*Terör Örgütü Propagandası Yapma*" suçları da uygulamada eleştirel ya da hoş gitmeyen ifadelerin cezalandırılması amacıyla keyfi bir şekilde uygulanmaktadır. Dolayısıyla ceza kanunlarında gerekli değişiklikler yapılmadıkça ifade özgürlüğüne yönelik güvencelerden bahsetmek mümkün olmayacaktır.

Biz DEVA Partisi olarak; Temel Haklar Eylem Planı'mızda ortaya koyduğumuz üzere, bu suç tiplerini kaldıracak ya da keyfiliği önlemek için gerekli değişiklikleri yapacağız. Kamuoyunda sansür yasası olarak bilenen değişiklikle Türk Ceza Kanunu'nun 217/A maddesine eklenen "*Halkı yanıltıcı bilgiyi alenen yayma*" suçunu da ilga edeceğiz.

Meslek içi eğitim de elbette çözümün en önemli parçasıdır. "*En iyi kanunlar kötü uygulayıcıların elinde zalim, en kötü kanunlar iyi uygulayıcıların elinde adildir.*" şeklindeki veciz ifade tam da bunu söylüyor. İfade özgürlüğünü güvence altına alan iyi kurallar yanında, belki daha da fazla, insan haklarına saygıyı içselleştirmiş, Avrupa İnsan Hakları ve Anayasa Mahkemesi içtihadını bilen, ifade özgürlüğünün işlevini kavramış, farklı fikirlerin zenginlik olduğunun farkında olan ve en önemlisi de hukuku tüm menfaatlerden üstün tutan hâkim ve savcılara ihtiyacımız bulunuyor. Nitekim bugünkü tablo da kötü kanunlardan kanunları kötü uygulayan yargının ve hukuk tanımaz iktidarın eseridir.

“İktidarın yargıyı kontrol altına alarak bir araç olarak kullandığı, Demokles'in kılıcını hakim ve savcılarının tepesinde tuttuğu bir ortamda ne yazık ki düşman hukuku uygulamalarını engelleyemeyiz.”

6'lı Masa neyi farklı yapacak? Örneğin süregelen yargılamalar, karara çıkmış dosyalar, uygulanmayan AİHM kararları konularında nasıl adımlar atmaya planlıyorsunuz? Türkiye'nin Avrupa Konseyi'nden çıkması ile sonuçlanabilecek bir ihlal prosedürü söz konusu. Bu süreci engellemeye yönelik bir çalışma yürütülecek mi?

6'lı Masa olarak, Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem'le ilgili gerçekten çok ciddi çalışmalar yaptık. Bu çalışmalar sırasında çok önemli tartışmalar sürdürdük ve yaptığımız müzakereler sonucunda önemli standartlarda uzlaşma sağladık.

Mevcut durumda ülkemizin en büyük sorunlarından biri, hiç şüphesiz yargı sorunudur. Esasen bizim yargı dışında dile getirdiğimiz çok sayıda sorun dahi, temelde bir şekilde yargıdaki soruna dayanan, bu sorunun türevi olan sorunlardır. Yargı bağımsızlığı ya da tarafsızlığının güvence altına alınmadığı bir sistemde; temel haklardan, insana saygıdan, refahtan, huzurdan, eşitlikten ya da güvenlikten bahsetmek mümkün değildir. Biz de bu bilinçle, mevcut düzeni değiştirmek için yapılması gereken en esaslı şeyin yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığının teminat altına alınması gerektiği konusunda anlaştık ve bu kapsamda önemli öneriler hazırladık.

Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem Mutabakat Metnimizde ortaya koyduğumuz gibi, öncelikle yüksek yargı organlarının üye yapılarını tarafsızlık ve bağımsızlık ekseninde güvence altına alacağız. Bunun yanında, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları ile uyumlu kararlar alınmasını ve bu mahkemeler tarafından verilen kararların derhal uygulanmasını sağlayacak düzenlemeler yapacağız. Örneğin, bundan sonra, hakimlerin terfilerinde, verdikleri kararların Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarıyla uyumunu temel ölçütlerden biri olarak kabul edilecek; görevini kötüye kullanmak suretiyle Anayasa Mahkemesi veya Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin verdiği hak ihlali kararına sebep olup devleti tazminata mahkûm ettirenlere ise bu tazminat ve zararın rücu ettirilmesi sağlanacak.

Elbette ifade özgürlüğü, basın özgürlüğü ve toplantı ve gösteri yürüyüşlerine ilişkin mevzuatta da çok kapsamlı değişiklik önerilerimiz var. Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem'de ifade özgürlüğü; Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin içtihatları gereğince şiddete teşvik, nefret söylemi ya da kişilik haklarına saldırı durumları dışında sınırlandırılmaması; internet mevzuatını, uluslararası standartlara uygun olarak, ifade özgürlüğünü kısıtlamayacak ve kişilik haklarını ihlal etmeyecek şekilde yeniden düzenlenmesi gibi konularda mutabık kalmış bulunmaktayız. Dolayısıyla, Altılı Masa, yargı organlarında, yargı kararlarının uygulanmasında ve temel hukuk metinlerinde yapacağı değişikliklerle temel hak ve hürriyetler üzerindeki baskıya son verecek.

Sorunuzda belirtmiş olduğunuz süregelen yargılamalar, karara çıkmış dosyalar, uygulanmayan AİHM kararları konuları da aslında bu değişikliklerle birlikte kendiliğinden çözülecek meseleler. Yargının üzerinden elinizi çekerseniz, hukukun gereğini yapan hakimleri sürgün etmeyi bırakırsanız, Anayasa Mahkemesi üyelerine baskıya son verirsiniz süregelen yargılamaların da seyri değişir, uygulanmayan kararlar da derhal uygulanmaya başlar.

“ Yargının üzerinden elinizi çekerseniz, hukukun gereğini yapan hakimleri sürgün etmeyi bırakırsanız, Anayasa Mahkemesi üyelerine baskıya son verirsiniz süregelen yargılamaların da seyri değişir, uygulanmayan kararlar da derhal uygulanmaya başlar. ”

Cumhurbaşkanına hakaret suçlaması da dahil Ceza Kanunu'nda birçok düzenleme ifade özgürlüğü önünde ciddi bir engele dönüşüyor. 6'lı Masanın ceza kanunu reformuna ilişkin bir planı var mı? Bu reformun kapsamında neler öngörülüyor?

Az önce de ifade ettiğim gibi, DEVA Partisi olarak bu konuda kapsamlı bir eylem planı hazırladık. 6'lı Masa olarak hazırladığımız Güçlendirilmiş Sistem Mutabakat Metninde de ifade özgürlüğü bakımından ilkesel olarak ifade özgürlüğünün şiddete teşvik, nefret söylemi ya da kişilik haklarına saldırı durumları dışında sınırlandırılmayacağı; internet mevzuatını, uluslararası standartlara uygun olarak, ifade özgürlüğünü kısıtlamayacak ve kişilik haklarını ihlal etmeyecek şekilde düzenlenmesi; toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkına ilişkin mevzuatı, Anayasa Mahkemesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları ışığında yeniden düzenleyerek bu hakla ilgili bildirim uygulamasının idare tarafından keyfi şekilde kullanılmasının engellenmesi hususlarında tam bir uzlaşya vardık. Nitekim, hazırladığımız Anayasa Değişikliği Önerimizde de ifade özgürlüğüne ilişkin maddelerde sınırlama sebeplerini azaltan, bu hakkın kapsamını genişleten bazı değişikliklere yer verdik.

Henüz TCK'da yer alan suçlar hakkında doğrudan bir çalışma yapılmamış olmakla birlikte, bu konulara ilişkin temel prensibimizin AİHM standartları olduğunu belirledik. Mutabakat Metninde yer verdiğimiz, *"İlk olarak Düşünce ve İfade, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü ile Örgütlenme Özgürlüklerinin kullanımını engelleyen ya da ölçsüz şekilde sınırlandıran mevzuatı yeniden düzenleyeceğiz. Demokratik toplumun gereklerine uygun olarak bu özgürlüklerin üzerindeki her türlü baskıya son vereceğiz."* söylemlerimiz de tam olarak bu yaklaşımımızı ortaya koymaktadır. Güçlendirilmiş Parlamenter Sistem Çalışmaları kapsamında mutabakat hedeflerinin yerine getirilmesi için yapılması gereken mevzuat değişikliklerini seçim sonrasında öncelikli olarak çalışacağız. Bu kapsamda, bizim eylem planımızda belirlediğimiz çerçeveye benzer değişiklikleri yapacağımızı, özellikle de Cumhurbaşkanına hakaret suçu bakımından AİHM içtihadını ve Venedik Komisyonu'nun tavsiye kararını da dikkate alarak bu suçu Türk Ceza Kanunu'ndan kaldıracığımızı ve Cumhurbaşkanına yönelik hakaretlerin diğer hakaret suçları gibi değerlendirilmesini sağlayacağımızı düşünüyorum.

Sonuç itibarıyla, ifade özgürlüğünün önünde önemli bir engel teşkil eden ve AİHM kararlarıyla da ifade özgürlüğüne aykırı olduğu açık ve net olarak ortaya konulan suç tiplerine ilişkin gerekli değişiklikleri yapacak, ifade özgürlüğünün kriminalleştirilmesine son vereceğiz.

Sizin eklemek istediğiniz bir konu yahut iletmek istediğiniz bir mesaj var mıdır?

Son olarak, önümüzdeki süreç ve özellikle 2023 seçimleri ülkemiz için bir yol ayrımıdır. Türkiye ekonomiden sağlığa, eğitimden sağlığa kadar devasa sorunlarla karşı karşıya. Bu sorunların temelinde ise demokrasi ve hukuk devletinin asgari gerekliliklerinin yok sayılmasının yattığı açık. Bu tabloyu ancak dünyada zorba ve hukuk tanımaz yönetimlerden gerekli dersleri çıkartarak ve çoğulcu, özgürlükçü bir demokrasiyi tesis ederek çıkabiliriz. Bu nedenle, Millet İttifakı olarak bizlere ve demokrasiye inanan tüm vatandaşlarımıza büyük bir sorumluluk düşüyor. Hep birlikte demokratik olmayan bu seçimi kazanmak, özgürlükçü ve çoğulcu bir demokrasiyi inşa etmek zorundayız.

Mustafa Yeneroğlu

1975 yılında Bayburt'ta doğan Mustafa Yeneroğlu 2000 yılında Köln Üniversitesi Hukuk Fakültesi'ni bitirdi. 1987-2015 yılları arasında yurtdışında farklı STK'larda aktif olarak çalıştı.

2015 Milletvekili Genel Seçimlerinde AK Parti İstanbul Milletvekilliğine ve akabinde Merkez Disiplin Kurulu Üyeliği'ne seçildi. 26. Yasama Dönemi 1. ve 2. Yasama Yıllarında TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığı görevini ifa etti. Aralık 2017 ile Haziran 2018 tarihleri arasında TBMM Anayasa Komisyonu ve Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Türk Grubu üyeliği görevini üstlendi.

24 Haziran 2018 Milletvekili Genel Seçimlerinde tekrar AK Parti İstanbul Milletvekili seçilen Yeneroğlu, 30 Ekim 2019 tarihinde AK Parti'den istifa etti. 9 Mart 2020 tarihinde kurulan DEVA Partisine kurucu üye olarak katılmış, ardından partinin Hukuk ve Adalet Politikaları Başkanlığı görevine getirilmiştir. Yeneroğlu, 14 Mayıs seçimlerinde Millet İttifakının milletvekili adayları arasındadır.